

co bylo vyloženo, -- ničeho na věci, a proto dovolání žalované, opírané v tom směru o dovolací důvody § 503 čís. 3 a 4 c. ř. s., nemůže míti úspěchu. Když pak žalobní nárok jest odůvodněn již dle §§ 1403, 1014 obč. zák., netřeba uvažovati o tom, zda by mohl býti odvozen též z ustanovení §§ 1422, 1423 obč. zák. nebo z předpisů o obohacení, a lze pominouti příslušné vývody dovolacího spisu žalované. Tím vyvráceny z největší části také již dovolací vývody vedlejší intervenientky, které se v podstatě kryjí s vývody dovolacího spisu žalované, a stačí proto dodatí vůči dovolacímu spisu vedlejší intervenientky jen ještě toto: Dovolacího důvodu § 503 čís. 3 c. ř. s. vedlejší intervenientka nedoličuje po zákonu, nedokazujíc, že odvolací rozsudek spočívá v podstatné části na předpokladu skutkovém, kterýž odporuje spisům. Pokud vedlejší intervenientka s hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká, že žalovaná mohla býti odsouzena jen proti vydání pozastavených bankovek, připomíná se, že potvrzení o tom, že byly dotyčné bankovky odebrány bankovním úřadem (§ 10 (6) nařízení ze dne 12. května 1919, čís. 246 sb. z. a n.) nastupuje na místo bankovek samých, a že v rozsudkovém výroku bylo zaplacení částky 2000 Kč výslovně učiněno závislým na vydání tohoto potvrzení. Z toho, že žalující strana nevrátila pozastavené bankovky (vlastně bankovky neokolkované) v době, kdy kurs byl ještě příznivější, nebyl žalovanou odvozován nárok na náhradu škody, jež v první stolici namítala compensando proti žalobnímu nároku; příslušné vývody dovolacího spisu jsou tedy bezpodstatné. S právního hlediska výše naznačeného nebylo třeba prováděti důkazy, uvedené v dovolacím spise vedlejší intervenientky, a nelze proto spatřovati neúplnost řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) v tom, že nebyly připuštěny soudem odvolacím. Konečně položil si dovolací soud ještě tu otázku, trvá-li nárok žalobní přes ustanovení § 1 odstavec čtvrtý nařízení vlády ze dne 17. listopadu 1921, čís. 8 sb. z. a n. z roku 1922, dle něhož bankovky Rakousko-uherské banky s padělanými kolky československými, jichž vlastníkem jest stát, odepíší se jako ztráta celou jmenovitou hodnotou. K této otázce dlužno dle názoru nejvyššího soudu odpověděti kladně, ježto ustanovení to má patrně na mysli jen takové bankovky, při kterých státu nepřísluší nárok na plnou hodnotu vůči osobě třetí.

Čís. 1595.

Má-li manželka sama s dostatek vlastních prostředků na výživu, nemůže se domáhati nového spořádání majetkových poměrů (výživného) ve smyslu § 19 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv II 9/22.)

V roce 1916 bylo manželství stran rozvedeno a manžel uznán povinným platiti manželce výživné měsíčních 130 K. Pozdějším žalobám, jimiž domáhala se manželka zvýšení výživného, bylo soudy vyhověno. Rovněž žalobě o zvýšení výživného o dalších 400 K měsíčně, zadané v roce 1921, (manželství bylo zatím v nesporném řízení rozloučeno) oba nižší soudy vyhověly. Odvolací soud uvedl v důvodech: V první řadě uplatňuje odvolatel důvod nesprávného právního posouzení, který shledává hlavně v tom, že soud první stolice nesprávně si vyložil okolnost, že

již před podáním žaloby bylo manželství žalobkyně a žalovaného rozloučeno; opíraje rozhodnutí o § 91 obč. zák., neuvědomil si prý soud první stolice právní účinky rozluky dle zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. a jest použití zmíněného § 91 právně mylným. Než odvolací soud sdílí úplně tento právní názor prvního soudu a má za to, že rozluka manželství nezměnila ničeho na povinnosti žalovaného, vyživovati manželku, která nebyla rozvodem vinna, dle § 91 obč. zák. Zcela správně poukázal soud první stolice na okolnost, že manželství bylo vzhledem k předcházejícímu soudnímu rozvodu rozloučeno dle § 15 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., kteroužto rozlukou otázka viny vůbec dotčena nebyla. Shledává-li odvolatel tento důvod nejasným, poukazuje se na odůvodnění rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 21. července 1920, kterým manželství stran bylo právoplatně rozloučeno a v kterém výslovně bylo stanoveno, že výrok o rozluce nedotýká se nikterak otázky viny; výrok o vině manžela na rozvodu zůstal i nadále v platnosti, třeba nebyl převzat do výroku o rozluku, jak jest tomu v případě § 17 cit. zák., neboť při rozluce dle § 15 cit. zák. převzetí výroku o vině do rozsudku o rozluce nařízeno není. Rozhodnutím tímto byla sice manželé, uznanému rozvodem vinným, přiznána aktivní legitimace k žádosti o rozluku, nebylo však tím ničeho změněno na dosavadní povinnosti žalovaného manžela, živiti rozvedenou manželku dle ustanovení § 91 obč. zák., tedy bez ohledu na její majetkové poměry. Nebýti rozluky, byl by se žalovaný manžel sotva v zásadě bránil zvýšení výživného, neboť předcházejícími rozsudky bylo výživné pro manželku zvýšeno v poměru k dvanáctkrát vyšším příjmům žalovaného a ne jinak byla by se věc jevila i v tomto sporu, kde jest důkazním řízením zjištěno, že příjmy žalovaného doznaly od té doby opětného podstatného zvýšení, které odůvodňuje zcela zvýšení výživného o 350 K měsíčně. Neprávem vylučuje odvolatel v tomto případě použití ustanovení § 19 cit. zákona, které dovoluje z důležitých důvodů kterémukoliv z rozloučených manželů žádati za nové spořádání majetkových poměrů pořadem práva, a to poukazem na první větu tohoto § 19, dle něhož prý po rozluce zůstávají v platnosti jednak ujednání stran, jednak rozhodnutí soudu, vydaná v řízení nesporném dle § 106 obč. zák., a konečně rozsudky dle § 108 obč. zák., rozhodnutí zemského civilního soudu v Brně ze dne 8. dubna 1920 prý však takovýmto rozsudkem dle § 108 obč. zák. není. Není příčiny nepřihlížeti v tomto případě také k ustanovení § 19 cit. zák., neboť cit. rozhodnutí zemského soudu jest nepochybně rozhodnutím soudním dle § 108 obč. zák., již proto, že v důvodech svých výslovně se odvolává na ustanovení §§ 91, 108 a 117 obč. zák. Vzhledem k tomuto právnímu názoru jak soudu první stolice, tak i odvolacího soudu není příčiny zajímati se blíže o majetkové poměry žalující manželky a netřeba proto také důkazů v tom směru nabídnutých, v jichž nepřipuštění spatřuje odvolatel kusost řízení jako další důvod odvolací.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde o rozluku po rozumu § 15 rozl. zák. Vyslovena rozluka, než nedotčena zůstala otázka viny, i vyživovací povinnosti žalovaného (§ 91 obč. zák.), v mezích dosavadního upravení soudního. Pokud

této povinnosti se týče, plyne to jasně z § 19 rozl. zák., jenž stanoví, že ujednání stran a rozhodnutí soudu dle §§ 106 a 108 obč. zák. zůstávají i po vyslovené rozluce v platnosti, jest-li se strany jinak nedohodly a že kterýkoliv z rozloučených manželů může žádati z důležitých důvodů za nové uspořádání majetkových poměrů pořadem práva. Nepozbyl tedy platnosti rozsudek, jímž byla vyživovací povinnost určena a jenž jest zásadně založen v ustanoveních §§ 91, 108, 117 obč. zák. Rozsudek ten jest dojista pokládati za rozhodnutí dle § 108 obč. zák. v § 19 rozl. zák. citovaného, to tím více, ježto § 108 dovolává se výslovně všcobecného předpisu § 117 obč. zák. Že zlepšení majetkových (výdělečných) poměrů manžela lze pokládati za důležitý důvod, z kterého možno žádati za nové spořádání majetkových poměrů, zejména též výživného, ve smyslu § 19 rozl. zák., správně vyložily nižší soudy. Pro toto nové spořádání neplatí ovšem již zásada, že majetkové poměry manželky jmenovitě případné zlepšení těchto poměrů, zůstatí musí mimo úvahu, dlužno spíše vycházeti z právního stanoviska, že má-li manželka sama dostatečné vlastní prostředky vyživovací, nemůže se domáhati nového spořádání majetkových poměrů (výživného) ve smyslu § 19 rozl. zák. Pro opačný názor neposkytuje zákon žádné opory. Dovození tento právní názor ze zásady § 91 obč. zák., není přípustno, poněvadž úprava nároků, příslušejících rozloučené manželce, byla již dohodou stran pokud se týče soudcovským výrokem provedena, tak že v případě § 19 rozl. zák. nejde již o vyřešení této otázky, nýbrž o to, by z důvodů slušnosti poměry podstatně změněné nebyly pro jednoho manžela nezaslouženou výhodou a pro druhého nezaslouženou újmu, — zejména by hospodářsky slabší strana neklesla pod tíhou poměrů podstatně změněných, ač druhá strana bez svého ohrožení mohla ji zachrániti. Otázku, zdali tomu tak v daném případě, nutno však ponechati stranou, poněvadž žalovaný v tom směru v první stolici ničeho nepřednesl, a námitky, vznesené teprve v řízení opravném, nemohou dle §§ 482, 504 c. ř. s. dojíti povšimnutí. Jinak se poukazuje na důvody rozsudku dovolacího soudu v podstatě správné.

Čís. 1596.

Opozdnost rekursu proti opatření soudu o tom, zda dítě má býti na výchově u otce, či jinde, nevádí, by nebylo rozhodnuto ve věci samé. †

(Rozh. ze dne 4. dubna 1922, R I 187/22.)

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu otce do usnesení rekursního soudu, jenž rozhodl, by nezletilá dcera zůstala na dále ve výchově své tety. V otázce přípustnosti opozděného rekursu uvedl

v d ů v o d e c h :

Napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 20. ledna 1922, dovolací stížnost byla podána na poštu 4. února 1922, tedy po projití 14denní lhůty § 14 nesp. říz. Dlužno proto řešiti především otázku, lze-li podle § 11 odstavec druhý nesp. říz. k opozdění stížnosti přihlížeti. Dovolací soud přisvědčuje k této otázce. Neboť otci jest zákonem dána moc nad dětmi pouze proto, by ji vykonával k jejich dobru, jen jako prostředek,